

Sylabus

Ruská a česká avantgarda ve filmu a literatuře I. a II.

doc. Libuše Heczková (ÚČLLV FF UK) – Dr. Kateřina Svatoňová (KFS FFUK)

Tento kurz je plánován ve dvou, navazujících semestrech, které jsou však na sobě nezávislé a jsou zcela odlišně koncipované. Zatímco první semestr dodá studentovi spíše historický a tematický rozhled po české a ruské avantgardě a ukáže její vlivy a projevy, druhý semestr ho bude vést k hlubšímu teoretičtějšímu uvažování o jednotlivých avantgardních textech, obrazech, koncepcích a pojmech.

Seminář *Ruská a česká avantgarda ve filmu a literatuře I.* bude realizován v ZS 2012/2013, a to 3 hodiny týdně a budou ho doprovázet pravidelné projekce. Vyjde ze širšího kontextu, bude řešit problém (české) avantgardy, sledovat historické pozadí a podmínky vzniku jednotlivých avantgardních směrů, jejich proměny a zaměří se na odhalování a pojmenování jejích specifických projevů. Na četných ukázkách avantgardních uměleckých projektů napříč médii a uměleckými druhy (ve filmu, literatuře, výtvarném umění či na divadelní scéně) ukáže jednotlivá témata, která avantgarda otevírá a řeší.

Kurs *Ruská a česká avantgarda ve filmu a literatuře II.*, jenž se uskuteční v LS 2012/2013, bude seminářem pro pokročilé studenty. Cílem kurzu bude hlubší ponor do problému avantgardnosti, teoretické uchopení avantgardy pomocí textové analýzy a soustavné debaty o pojmech, konceptech a koncepcích, které avantgarda přináší. Zaměří se na teoretické texty, filmové a literární projevy.

Ruská a česká avantgarda ve filmu a literatuře I.

Tematické bloky:

4. 10. – Úvodní hodina

11. 10. – Historické expoé: Německé vlivy, širší (česká, vizuální) kultura a nové médium

Individuální projekce: Fritz Lang: *Metropolis*

Četba: Vladislav Vančura: *F. C. Ball* (<http://ld.johannesville.net/vancura-07-f-c-ball>)

Referáty

25. 10. – Fotogenie a poetičnost: Jaké vlivy přicházejí z Francie?

Projekce: ukázky francouzských avantgardních filmů

Četba: *Český filmový svět*

1. 11. – Utopické vyhlížení nové cesty: Rusko

Eklektismus českých umělců a teoretiků

Projekce: Leonid Trauberg – Grigorij Kozincev: *Nový Babylon*

Četba: Marina Cvětajeva, Ilja Erenburg, Roman Jakobson

8. 11. – pouze projekce: Jakov Protazanov: *Aelita*

15. 11. – pouze projekce: Esfir Šubová: *Pád dynastie Romanovců*

11. 11. – Jazyk: rozbíjení jazyka, jazyk jako obraz, jazyk jako scénář, zaumnyj jazyk, osvobozená slova

Projekce: Dziga Vertov, Lev Kulešov

Četba: Teige: *Dada*, Mallarmé, Vladimir Majakovskij, Velemir Chlebnikov
22. 11. – Obraz: rozpad obrazu, střih, montáž, estetizace politiky
Projekce: ukázky z filmů Leni Riefenstahlové; výběr z pásma filmů čs. avantgardy
29. 11. – Město: konstrukce nového světa
Projekce: Phil Jutzi: *Berlin – Alexandrovo námětí*, městské filmy Otakara Vávry
Četba: Richard Weiner: *Hra doopravdy*
6. 12. – Čas a pohyb: tělo a médium, vjem pohybu a rychlosti skrze médium, zachycení pohybujícího se těla, tanec (Abeceda a Milča Majerová), sport, akrobacie, cirkus, spektakl
Projekce: Rolf Randolf: *Pancéřové auto*
Četba: Vladimír Raffel, Vítězslav Nezval: *Falešný mariáš* a *Akrobat*, Adolf Hoffmeister, Josef Hora
13. 12. – Konstrukce nového člověka: různorodé konstrukce nového člověka, časopisy a novinářky – sport, módy, reklama, elegance
Projekce: Gustav Machatý: *Extase*
Časopisy: Milena Jesenská, Ma-Fa, Karel Teige
20. 12. – Avantgarda jako koncept
Projekce: Vladislav Vančura: *Marijka nevěrnice* (úkol k závěrečné analýze)
Četba: F. X. Šalda: *O nejmladší české poezii*, Václav Černý: *Ideové kořeny současného umění*

Literatura:

Jaroslav Anděl – Petr Szczepanik: *Stále kinéma*. Praha 2008.
Michal Bregant: Avantgardní tendence v českém filmu. In: n: Ivan Klimeš (ed.): *Filmový sborník historický 3*. Praha 1992.
Tomáš Glanc – Jana Kleňhová: *Lexikon ruských avantgard 20. století*. Praha 2005.
Viktorie Hradská: *Česká avantgarda a film*. Praha 1976.
Richard Murphy: *Teoretizace avantgardy*. Brno 2011.
Jaroslav Seifert – Karel Teige (ed.): *Revoluční sborník Devětsil*. Praha 2010.
Karel Teige: *Svět, který se směje*. Praha 2004.
Karel Teige: *Stavba a báseň*. Praha 1927.
Josef Vojvodík – Jan Wiendl (eds.): *Heslář české avantgardy*. Praha 2011.
Josef Vojvodík: *Imagines corporis*. Brno 2006.
Josef Vojvodík: *Povrch, skrytost, ambivalence*. Argo 2008.
Martina Pachmanová: *Neznámá území českého moderního umění*. Praha 2004.
Avantgarda známá a neznámá:
<http://www.ucl.cas.cz/edicee/index.php?expand=/antologie/avantgarda>